

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО

РД 19-13
17-02-23г.

СЕДМО РЕДОВНО ЗАСЕДАНИЕ

на

Комитета за координация на подхода BOMP

проведено дистанционно чрез видеоконферентна връзка
CISCO WEBEX

21 декември 2022 г.

Заседанието започна в 10.35 часа и бе открито и ръководено от Георги Събев – Председател на Комитета и заместник-министър на земеделието.

Извършена бе проверка на кворума, която констатира, че присъстват 15 членове от общо 21, налице е необходимия кворум и заседанието може да започне.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Както знаете, през настоящата година основни акценти в изпълнението на подхода BOMP са успешното приключване на стратегиите за периода 2014-2020 г., като в рамките на настоящия програмен период са финансирани 64 местни инициативни групи, а също така през настоящата година започна и подготовката за правилата за прилагане на подхода за следващия програмен период 2023-2027 г. Както знаете и Българският стратегически план за развитие на земеделието и селските райони беше одобрен на 7 декември 2022 година, което разбира се е отлична новина и за прилагането на подхода BOMP и в рамките на Европейския фонд за развитие на селските райони, който е водещ в прилагането на този подход.

Подходът и в двете направления и приключване на сегашните стратегии и подготовката на следващите има добър напредък и това означава, че подходът ще бъде изпълнен успешно в следващите две години от настоящия програмен период, а за следващия ще бъдат създадени възможно най-добри условия за неговото успешно прилагане.

Използвам възможността да благодаря на колегите от Управляващите органи на всички оперативни програми, които финансират подхода, това са

„Развитие на човешките ресурси“, „Иновации и конкурентоспособност“, „Околна среда“ и „Наука и образование за интелигентен растеж“, за отличното сътрудничество и постигнатия напредък по всяка една от оперативните програми в рамките на нашия подход.

По Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., също се забелязва напредък в договарянето и разплащането на проектите към стратегиите, като бих желал да благодаря изрично на колегите от ДФ „Земеделие“, които с много добри темпове напредват за разглеждането и приключването на процедури, но и на проектни предложения.

По последна информация, която колегите ни предоставиха, вече са обработени 85 % от всички постъпили процедури, тоест 630 обработени процедури от ДФЗ от постъпилите общо 740, остават за обработка 110. Общият брой проекти за заявена субсидия е малко над 2000 проекта, като одобрените такива към вчерашна дата са 1328, тоест 65 % от регистрираните проекти вече са одобрени, а тези 65 % съставляват близо 90 % от заявления финансов ресурс.

Това е изключително важно за успешното развитие на подхода, защото натрупаното забавяне по каквито и да е причини носи потенциални рискове за възприятието на подхода, но най-важно е, че с прекаленото забавяне и неговото продължаване се създават рискове за отнемане на възможности от местните общности за развитие и за отговаряне на нуждите и потребностите на съответните региони.

Посредством финансовите ресурси по подхода се подкрепя местния бизнес, развива се административния капацитет за подготовка и изпълнение на проекти на местно ниво. Подкрепя се местното самоуправление и е намален темпът за обезлюдяване на местните общности чрез задържане на млади хора по местата им на живеене. Това е една от най-важните добавени стойности от подхода.

През настоящата година беше проведен прием за проектни предложения по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителните дейности“ от Програмата за развитие на селските райони за 2014-2020 г., мярка 19 за ПРСР 2014-2020 г., като проектите целят подкрепа на местните общности в процес на подготовка на Стратегиите за прилагане на подхода в следващия програмен период и през януари предстои сключване на административни договори с кандидатите, с които ще започне изпълнението и реалната подготовка на стратегиите за период 2023-2027 г.

При подготовката на следващия програмен период всички заедно: Управляващия орган на ПРСР и на останалите програми и колегите от ДФ

„Земеделие“ и МИГ-овете ще работим за усвояването на европейски фондове с цел повишаване на икономическата активност, създаване на заетост и подобряване начина на живот в селските райони и вярваме, че чрез участието във финансирането на подхода ВОМР повече средства ще достигнат до местните общности и ще бъде разгърнат техният потенциал, ще се създадат и условия за запазване на местните жители и повишаване на техния капацитет.

Пред всички нас, които сме ангажирани с прилагането на подхода стоят и предизвикателства, активно изпълнение на стратегиите, постигане на максимални ползи за населението. Такава е ролята на Комитета за координация - да подпомогне ефективното прилагане на подхода в страната и да насърчава диалога между различните заинтересовани страни.

Думата бе предоставена на господин Стефан Спасов – началник на отдел „ВОМР“ в дирекция „Развитие на селските райони“ в Министерството на земеделието да представи дневния ред на Комитета за координация на ВОМР.

СТЕФАН СПАСОВ: Дневният ред включва следните четири точки:

1. Напредък в изпълнението на целите на подхода Водено от общностите местно развитие през 2022 година.

2. Подготовка за прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие следващия програмен период.

3. Представяне на общите изисквания към стратегиите за Водено от общностите местно развитие. Тази тема беше дискутирана на няколко събития с местните групи, като им бяхме дали предварителна информация, че в средата и края на есента ще бъдем готови с такива указания.

4. Други въпроси от координационен характер, които могат да възникнат

Преминваме към точка първа от дневния ред.

Точка 1

Напредък в изпълнението на целите на подхода ВОМР през 2022 г.

СТЕФАН СПАСОВ: По отношение напредъка на подхода ще започна пръв, като ще представя информация относно прилагането на подхода от гледна точка на финансирането на проектите по Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони.

Общият брой постъпили процедури за обработка на проекти е 740, което включва повече приеми по една процедура, тъй като в следващата информация,

която ще ви представя ще видите, че ние активираме тук процедурите и броят е различен, и поради това се получава тази разлика, от ДФЗ отчитат повече от един брой процедури, когато има повече от един прием.

Обработени са 630 процедури, като остават 110 процедури да се обработят. Има 2024 регистрирани проекта с около 190 хиляди лева субсидия. Субсидията, която е на разположение по подхода след увеличението, тъй като знаете, че ние сме в преходен период, имаше увеличение на стратегията с около 1 милион лева на всяка една стратегия и от тези средства 90 % бяха предвидени за проекти. Така, че първоначално договорената сума от 178 милиона лева по ПРСР за проекти към стратегиите се увеличила на над 200 милиона и 190 милиона вече са заявени от тях, а останалите продължават да се откриват приеми по стратегиите, като имаме през тази година 30 нови приема открити, като и в момента даже има процедури, които са ни дадени за съгласуване.

От 2024 броя регистрирани проекти са одобрени 1328 със субсидия от 173 милиона лева, а договорените проекти са със субсидия 111 милиона, което е 50 % от разполагаемия бюджет с бюджет от преходния период, така че одобрените проекти са почти 80 % от целия бюджет, докато договорените са около 50 %

По подмярката за подготвителни дейности е завършена оценката за административно съответствие и допустимост на приетите проекти за изготвяне на стратегии за следващия програмен период. Това са 111 заявления, а на сайта на министерството е публикувана информацията относно заявленията, които са отхвърлени. Периодът на обжалване мина, така че работим в най-скоро време за сключване на договори с одобрените кандидати, които са общини и местни инициативни групи, местни партньорства, които да започнат да изготвят стратегиите за следващия програмен период. Тези 111 кандидати са от територията на 206 общини, а по подхода WOMP допустими са 232 общини от селските райони. По наша информация ще има и такива, които ще кандидатстват директно със стратегии и подготвят без да ползват подготвителна подкрепа.

По подмярка 19.2 през 2022 година към стратегиите са активирани 132 процедури, а сключените анекси към стратегиите са 31 броя. Промени, които са извършени в стратегиите само през 2022 година, които са без сключване на анекс са 66 броя, като за целия период на прилагане на подхода Управляващия орган е проверил и активирал 624 процедури за прием на проектни предложения. Общия брой на извършените промени в стратегиите е 876, от които 314 са извършени със сключване на анекс и 562 броя са промени, които не изискват сключването на

анекс, но са свързани с извършването на редица проверки преди да бъдат одобрени. Това са промени, свързани с персонала. Промените в персонала са 160, а в органите на управление 390. Представям тази информация за да стане ясно, че работата по подхода е доста динамична и обемна като документооборот, изисква постоянно натоварване на целия административен капацитет.

Друга подмярка по подхода е 19.3, която е подмярката за сътрудничество и по нея от началото на прилагането през 2018 година са открити пет процедури и в момента има открита процедура, която е с постоянен прием на проекти и приключва до 31 декември 2023 година. Общо 53 са постъпилите проектни предложения, но са одобрени 42 проектни предложения за над 5 милиона лева. В момента има две проектни предложения в процес на оценка и се подготвят и нови проектни предложения. Има интерес от страна на местните инициативни групи за сътрудничество с партньори от страната и от чужбина и смея да твърдя, че има доста интересни проекти, които се реализират или които ще започнат реализация.

Последната подмярка, която е по подхода, това са текущите разходи и популяризирането на Стратегиите за ВОМР, като към момента в Управляващия орган се разглеждат бюджетите за 2023 година, които са подадени тази година и имаме комисия, която разглежда за обосновааност на всички разходи, които са предложени от местните инициативни групи за извършване в следващата година. Прави впечатление като общо, което мога да кажа, че бюджетите на някои от местните инициативни групи вече са изчерпани и не разполагат с много средства за следващата година. Но все пак ще изчакаме информация от ДФ „Земеделие“, които в момента обработват заявки за плащания за възстановяване на разходи, за да имаме по-ясна картина до края на тази година

Съгласно нашата програма сега ще предоставя думата на колегите от Управляващите органи на Оперативна програма „Околна среда“ за представяне на напредъка в прилагането на програмата.

4.1.2

Представяне на напредъка по прилагане на подхода ВОМР с финансиране по ОПОС

ДАЛИЛА ФАКИРОВА: Здравейте, ще докладвам много набързо, защото при нас нещата са много точни и ясни, за да не отегчаваме членовете на Комитета.

Ние сме много доволни от изпълнението на подхода, защото имахме много забавяне през изминалите години, но тази година вече всичко е наваксано. Подписани са договори с деветте МИГ-а, които имат финансиране по програмата, даже са 11 договора, защото МИГ-Поморие има два проекта от община Поморие, така че имаме общо сключени 11 договора, 6 договора са с общини и 5 договора с НПО.

Общата стойност на тези 11 договора възлиза на 12 милиона 670 хиляди 547 лева, като към днешна дата са изплатени по тези договори 5 милиона 898 хиляди 252 лева, което представлява 46,55 % от договорените средства. Всички проекти са в изпълнение, досега няма приключени договори и по данните, които са предоставени от колегите от отдел „Мониторинг“ нямаме забавяне по нито един от договорите и се очаква да бъдат изпълнени до края на декември 2023 година, когато е допустимостта за разходи и за изплащане на разходите.

Така, че това е по нашата програма. Ако имате въпроси.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Благодаря, госпожо Факирова за оперативната информация и за положителната обратна връзка, наистина при нас има обратна връзка от МИГ-овете, че нещата вече се движат с по-добри темпове и има наваксване за забавените процедури през последните години.

4.1.3

Представяне на напредъка по прилагане на подхода ВОМР с финансиране по ОПРЧР

ДЕСИСЛАВА ГЕОРГИЕВА: Както знаете по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ имаме 304 одобрени стратегии на стойност повече от 45 милиона лева, като всичко това е с натрупване за целия програмен период, като през периода сме обявили 173 процедури на МИГ, като са планирани 116 мерки по всички инвестиционни приоритети на нашата програма.

През изминалата година всъщност ние приключихме изпълнението преди година и повече през 2022 година имаме само един сключен договор с МИГ, като всъщност нямаме нови процедури, не сме отваряли. Знаете, че ние предприехме още в края на 2020 година процедури по оттегляне на финансовия ресурс, който не е усвоен по обявени и по приключили мерки така, че миналата година при нас постъпиха допълнителни споразумения, които се подписаха, сключиха се във връзка с тази наша инициатива. Процесите все още вървят при нас и не е напълно завършен този процес. Иначе по отношение на договорите с

натрупване за целия програмен период са сключени 311 договора, като общо договорения ресурс е почти 91 % от този, който е в рамките на оперативната програма за подхода.

По отношение на индикаторите ви споменах, че имаме доста детайлна информация и бих искала да се спра само на някои основни от тях. Най-общо индикаторите в сферата на пазара на труда сме ги разделили. Индикатори в сферата на социалното включване, като в рамките на пазара на труда сме подкрепили почти 5000 заети лица и включително самостоятелно заети. Безработните неактивните участници, които са били обект на подкрепата в рамките на мерките на МИГ са повече от 1700.

Участници, които са придобили квалификация, тоест които са преминали някакъв тип обучения са почти 2000 и също доста добър резултат имаме по отношение на предприятията, които сме подкрепили, които са 71 предприятия.

В сферата на социалното включване хората с увреждания, които са били обект на интервенция, тоест включени са в дейности по мерките са почти 2600 лица с увреждания, като от тях ромите са почти 1500.

Подкрепили сме почти 310 деца, включително с увреждания и участниците, които са получили услуги, тоест някакъв тип социална или интегрирана социална здравна услуга са повече от 3600.

Също е важно като резултат, тъй като това е доста специфично в рамките на WOMP подхода са социалните предприятия, които са получили подкрепа при нас и те са пет макар и скромно за нас това все пак е някакъв добър резултат, имайки предвид мерките и дейностите, които изисква създаването и подкрепата на социалните предприятия.

Това е съвсем накратко. Казах ви, че през миналата година основно вървяха дейности по намаляване на ресурса, който започна още в края на 2020 година и се надявам, че съвсем скоро в близките месеци ще приключим и по анексиране на Споразуменията за намаляване на ресурса, с което се изчерпваме от докладването по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Разбира се, ако имате въпроси с удоволствие ще отговоря.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Благодаря, госпожо Георгиева за оперативно представената информация.

4.1.5.

Представяне на напредъка по прилагане на подхода ВОМР с финансиране по ОПНОИР

ВЕСЕЛИНА ТЮФЕКЧИЕВА: През 2022 година вече се очертава подхода ВОМР на финалната права по нашата програма. В началото на годината успяхме да приключим с измененията на две споразумения, с които се преодолява закъснението по две процедури на две местни инициативни групи и по тях успяхме да сключим последните седем договора на стойност 1 милион 660 хиляди лева, които са в изпълнение и като цяло през годината в общ план всички 16 обявени процедури са приключени. Договорените средства са 8 милиона 800 хиляди и на фона на заявените по споразуменията изпълнения на стратегиите малко над 10 милиона лева или договорени са над 87 % от заявеното в стратегиите.

В рамките на годината са приключени вече 20 договора от общо сключените 57, като само три са прекратените и предстои да анализираме защо, като засега се оформя, че тенденция по-скоро тези три прекратени договора са организационно административни на ниво бенефициент, не липсата на средства.

В изпълнение през годината въпреки приключилите 20 договора са били 54 договора на допустимите бенефициенти, и както беше отчетено на Комитета за наблюдение през месец ноември тази година най-много договори и процедури има по подхода ВОМР за последните три години, което е показател не само за проявения интерес, но и показва заложеното в стратегиите, оправдава анализите в голяма степен. Верифицираните средства са над 4 милиона 400, а сертифицираните 4 милиона 100, а като цяло заявените разходи или направените от бенефициентите разходи са 5 милиона 400 хиляди лева и това е съвсем накратко за информация.

Това, което при нас прави впечатление през тази година навакса се изоставането от дистанционното Ковид обучение в сферата на образованието, като цяло бенефициентите бяха доста гъвкави, мобилни и предприеха това, което е необходимо и наистина успяха да се справят. Показател за това е постигането на индикаторите, които към момента индикатора за изпълнение – деца, ученици и младежи от маргинализирани общности участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция, изпълнени са над 86 % към месец ноември 2022 година, а индикатора за резултат на база приключилите и все още във финално отчитане договори е към 44 %, така че смея да твърдя, че годината беше успешна и за нас и за бенефициентите.

Хубавото е, че самите бенефициенти демонстрират за разлика от първата година, когато започнаха процедурите демонстрират надграждане на

административния капацитет и вече знаят какво да предприемат, какво да планират и започнаха да предоставят техни идеи и инициативи, когато срещнат някакви проблеми, което смятаме, че е голямо постижение и голям напредък със самите местни инициативни групи. Проблемите, които имаше в предходните години ние сме ги представили, дискутирали от преди това и в друг формат.

4.1.4

Представяне на напредъка по прилагане на подхода ВОРМ с финансиране по ОПИК

ДИАНА ТРИФОНОВА:

Бих желала да споделя задоволството си и задоволството на всички колеги от Управляващия орган на ОПИК за добрата координация и изпълнението на подхода през тези години. Подходът се оказа доста успешен по ОПИК и това не е случайно. Все пак бизнесът, дори и в условията на Ковид-19 кризата, беше активен, и с оказването на постоянна методическа помощ на МИГ можем да се похвалим с много добри резултати.

Ние изпълняваме успешно 31 споразумения с МИГ на стойност над 57 млн. лева. Усилията ни през 2022 година бяха насочени към договаряне на всички недоговорени средства по някои от процедурите. В изпълнение на подхода бяха обявени процедури по всички мерки въпреки трудностите с някои от МИГ-овете. Обявили сме общо 99 процедури за подбор, като 47 от процедурите са обявени повторно или за трети път с остатъчен ресурс, тоест вложили сме всички усилия, за да може всеки лев по стратегиите да влезе в местните бизнеси. Последните две процедури бяха обявени сега през месец ноември, приключиха приемите по тях, като по една от процедурите на МИГ – Хисаря, приема беше удължен до 28 декември 2022 г. отново поради липса на кандидати. Това са процедури, които обявяваме за втори и за трети път, но явно или анализа на териториите не е добре направен адекватно или кризата си каза своето и като резултат няма кандидати по някои от процедурите.

През 2022 година сме обявили общо 7 процедури и всички са с недоговорени средства от предходни приеми. Всички оценителни сесии са създадени и всички проверки за спазване на процедури са приключили. На основа на тези проверки са сключени през тази година 31 Административни договора на стойност на БФП над 7 милиона лева.

Освен това с натрупване бих желала да кажа няколко цифри по отношение на сключените договори и изпълнението на подхода. Сключили сме общо 204 административни договора в размер на над 50 милиона лева БФП. Това е над 88 % от общия финансов ресурс по сключените споразумения, като с предстоящото подписване на административни договори с одобрени кандидати по обявените през 2022 година процедури, ще имаме над 90 % договорени средства. Част от договорите се изпълняват в момента и се надяваме да приключат успешно изпълнението си и да бъдат разплатени. Приключили са изпълнение и са разплатени 156 административни договора, което е над 70 % от финансовия ресурс, БФП, по сключените споразумения. Тоест бихме могли да кажем, че имаме за над 90 % от сумите по сключените споразумения с МИГ подписани Административни договори, и над 70 % от тези суми вече са изплатени като БФП реално на териториите в полза на местния бизнес.

Бих желала да заостря вниманието тук по отношение на прекратените договори, които към момента са 9 на брой, но имахме проблем с някои от тях, тъй като част от МИГ-овете в рамките на пет, шест месеца се оказа, че не знаят за прекратяването на договорите с бенефициентите, което по наше мнение не е сериозно от страна на МИГ - те също са страна по договора и трябва стриктно да следят за изпълнението на тези договори, както и да оказват съдействие, ако в условията на криза се появят някакви проблеми за бенефициентите, и ние също да бъдем сезирани в кратки срокове за възникнали проблеми.

Успяхме да се справим с част от проблемите и две от процедурите, по които има прекратени административни договори, успяхме да обявим с тези пари, за да нямаме загуба на средства по стратегиите и да бъдат изпълнени индикаторите.

Това е в общи линии напредъка в изпълнението на подхода по ОПИК. Отново казвам, че ние сме изключително доволни от резултатите, които постигнахме с изпълнението, така че това е от мен, благодаря за вниманието.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪББЕВ: Господин Спасов, заповядайте за обобщение на тази точка от дневния ред.

СТЕФАН СПАСОВ: Преди да подложим на гласуване представената информация, Управляващите органи на другите оперативни програми са изказвали съображения за голяма административна натовареност и трудности при работата с екипите на местните инициативни групи, ако можете колеги да кажете този процес, защото навсякъде казвате, че ежедневно сте в комуникации, а с по едно изречение да ни кажете как е този процес към момента и има ли промяна от страна на

местните инициативни групи в работата, в комуникацията с вас, натовареността чисто административно при вас как е, по-добре канализирани ли са нещата или все още има напрежение в тази област?

Ще помоля колегите от оперативните програми да споделят накратко.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Предлагам това да бъде в същия ред, колеги от ОПОС, заповядайте.

МАРТА ЦВЕТКОВА: По принцип ние имахме наистина много тежка комуникация с МИГ-овете в самия процес, когато трябваше да пускат процедурите независимо, че им бяхме дали абсолютно всички необходими документи и пояснения. Много трудно вървеше процеса за обявяване на процедурите. Нямаха кандидати или не разбираха как точно, първо дали трябва да бъдат качени документите за обществено обсъждане, чисто процесуални въпроси, които явно от незнанието се получаваха, но това всичко е преодоляно, защото вече подписахме договори с тях, тежат проектите и в момента, комуникацията е с координаторите по самите проекти, където цялата комуникация върви през ИСУН.

Имахме само една среща с един от МИГ-овете, МИГ – Хисаря, защото много се бяха забавили, как да ускорят процеса на оценка на проекта, имаха проблеми с общината, но това се преодоля и в момента както ви казвам върви реалното изпълнение на проектите и комуникацията е чисто оперативна с координаторите и през системата ИСУН.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Благодаря ви.

Госпожо Георгиева, от ОПРЧР заповядайте.

ДЕСИСЛАВА ГЕОРГИЕВА: Благодаря, предвид това, че ние през изминалата година нямахме обявяване на процедури и договаряне, тоест работата при нас приключи към края на 2020 година в началото на 2021 година, но бих могла да споделя мнение от преди година, как беше. Да, имали сме затруднена комуникация най-вече от гледна точка на това, че се обаждаха и доста консултанти. Самият екип в общината и в МИГ често пъти не знаеха, как да ви кажа, детайли по проектните предложния. Оставям настрана липсата на бенефициенти, но това са вече проблеми, които нямат отношение към комуникацията.

Подкрепям колегата от ОПОС, която сподели, че те не четат правилата и процедурите и много по-лесно е да се обадят на нашия екип, за да попитат нещо, което биха могли сами да се информират за това. Имало е наистина дни, в които екипа на Управляващия орган по половин ден отделя само на телефона за да се обясняват елементарни неща, но отново казвам, че това е малко стара информация.

Искрено се надявам, че капацитетът на общините и на МИГ-овете доста се е повишил така, че мисля, че тези неща вече през изминалата година не са били толкова голям проблем.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Благодаря, госпожо Георгиева.

Госпожо Трифонова, заповядайте.

ДИАНА ТРИФОНОВА: Благодаря, бих желала с няколко думи да споделя, че комуникацията и работата с МИГ става все по-лесна за нас. МИГ натрупаха доста административен капацитет. Ние, като Управляващ орган, имаме много стриктно и добре разписани правила и указания, които са ясни и точни, но подкрепям колегите от другите Управляващи органи, че наистина понякога вместо да прочетат МИГ решават да се обадят да питат по телефона, така им е по-лесно.

По принцип повечето МИГ-ове контактуват с мен като координатор на подхода по ОПИК и не бих казала, че имаме кой знае какви затруднения по отношение на прилагането.

Бих искала да отворя една скоба и да кажа, че има МИГ-овете, които са много инициативни, има и МИГ-ове, които са с по-нисък административен капацитет и доста по-зле организират своята работа, като на това се дължи може би и обявяването на три, четири пъти на една и съща процедура и липсата на кандидати на териториите. Надяваме се, че в бъдеще тези проблеми ще бъдат избегнати с новите стратегии, с новите по-добри анализи по отношение на стратегиите и ясно идентифициране на нуждите.

Надявам се, че новият период ще бъде доста по-добър по отношение на комуникация и вече натрупания административен капацитет и в Управляващите органи и в МИГ-овете.

Благодаря.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Благодаря, госпожо Трифонова.

Госпожо Тюфекчиева, заповядайте.

ВЕСЕЛИНА ТЮФЕКЧИЕВА: И аз ще се присъединя към колегите, но ще обърна внимание на някои неща, като цяло за поредна година и тази година се наложи да върнем годишни доклади, почти всички, ако не греша, тъй като наистина малко подценяват процеса на отчитане. Директната комуникация между Управляващия орган и МИГ е освен подготовка на процедурата, по процеса на оценяване и съответно годишните доклади и измененията на споразуменията. След това етапа на договаряне и изпълнение на сключените договори там се комуникира директно с бенефициентите.

Така, че относно споразуменията – да имат нужда от методическа помощ, нормално е оказваме я, не очакваме да са в детайли специалисти и тук мога да отлича няколко от нашите 12 МИГ-а, които са по-инициативни и проявяват разбирането, инициативата и успяват една крачка напред поне се опитват да решат проблемите, като се консултират с нас.

За годишните доклада вече ви казах, там изрично искаме да видим предполагам и колегите от другите Управляващи органи не само отчетността, която в Управляващия орган я има, но да видим работата на МИГ-а към бенефициентите. Тук все още може би има какво да научат, какво да приложат, което е за следващия програмен период, тоест да си научат уроците.

Така, че общо взето това е, има инициативни МИГ-ове, много обаче като цяло при процеса на оценяване, оценителните комисии и сесии и оттам се породиха и някои закъснения, големи бих казал от порядъка на 10 месеца или 1 година, но тази година това успя да се случи, да се решат проблемите.

Надяваме се на положително развитие за МИГ-овете и най-вече да си извлекат поуците.

Благодаря.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ: Благодаря, госпожо Тюфекчиева.

Господин Спасов, заповядайте.

СТЕФАН СПАСОВ: Благодаря.

Колеги, съгласно плана за срещата днес, трябва да вземем решение за одобряване на представените доклади по напредъка в прилагането на подхода ВОМР от страна на Комитета, така че ще помоля да гласуваме.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ призова за взимане на решение за одобрение на докладите за напредък.

Решението на Комитета за наблюдение е, че приема докладите за Напредък по подхода ВОМР.

Точка 2

Подготовка за прилагане на подхода ВОМР през следващ програмен период.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ предостави думата на господин Спасов.

СТЕФАН СПАСОВ: От една страна, Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони е одобрен, така че няма нито една от финансиращите програми, която да не е одобрена от Европейската комисия и вече

имаме всички параметри за прилагането на подхода за следващия програмен период. Както знаете Междуведомствената група за изготвяне на правилата за прилагане на подхода, изготвихме един вариант, който беше обсъден и в момента искам да обърна внимание по-подробно на този въпрос.

На среща в Министерския съвет беше предложено освен договарянето и разплащането да премине към Стратегическия план за развитие на селските райони и по-специално към Разплащателна агенция.

Към момента от наша страна няма яснота по отношение на възможността това да се извърши. Имаме консултации с Европейската комисия, но тук и все още сме в процес на обследване на този вариант, както и в процес на структуриране на механизма на договаряне на проектите, който единодушно има взето решение да бъде в Управляващия орган.

От гледна точка на подготовката за следващия програмен период ние има изготвени критерии за избор на Местни инициативни групи, за избор на стратегии, които критерии в най-скоро време ще се подложат на гласуване в Комитетите по наблюдение, и както знаете трябва да минат на одобрение от Комитетите по наблюдение и след комуникация с Европейската комисия е ясно, че Комитета по наблюдение на Стратегическия план трябва също да ги гласува.

За това очаквам през месец януари да има вече комитет и да имаме готовност за представяне на критериите за избор на Местни инициативни групи и стратегии и тяхното официализиране посредством одобрението им от Комитетите по наблюдения.

Това е важно да се случи във възможно най-скоро време, тъй като проектите за подготвителни действия на стратегии ще започнат по същото време, ще бъдат сключени договорите и ще започнат своето изпълнение. Местните инициативни групи трябва да бъдат наясно с критериите, по които ще бъдат селектирани и класирани впоследствие, когато изготвят Стратегиите си за местно развитие. Критериите не се различават съществено от тези, които бяха за избор на Стратегии в програмния период 2014 – 2020 г., и но има модификация на някои основни параметри, които са свързани с броя общини, които са включени, с устойчивост на партньорства на местните инициативни групи и с натрупания опит. Това са неща, които са отчетени в критериите за избор, както преди така и за следващия период критериите ще бъдат оценка на стратегиите, качеството на стратегиите. Оценка на местните инициативни групи от гледна точка на партньорствата и от гледна точка на опит и устойчивост ще се държи на

придобития опит, запазването на придобития опит, запазването на съществуващи партньорства и евентуалното тяхно разширение.

По отношение на схемата на прилагане на подхода ние след срещата в Министерския съвет, за която споменах от всички Управляващи органи получихме становища относно представения от работната група проект на Правила за прилагане на подхода и тези становища най-общо мога да ги обобщя като подкрепящи становището, което имаме за изместване на функциите по договаряне и по разплащане на едно място с цел оптимизиране на целия процес за прилагане. По наше мнение и по мнение на всички колеги от Управляващите органи това ще внесе значително ускоряване на процеса, успокояване и канализиране на всички усилия. Естествено Управляващите органи на оперативните органи няма да се изключени от процеса на прилагане, но ще бъдат с по-друга роля, като основното ударение на прилагането ще бъде в Управляващия орган на Стратегическия план.

Относно тези становища бих искал да дам думата на колегите от Управляващите органи и на другите членове на Комитета просто за коментар и колегите от Управляващите органи за един екстракт от това, което е тяхното мнение по въпроса, за да можем да преминем и към общите изисквания към стратегиите.

Пак ще повторя, че процесът по подготовка на Механизма на прилагане не е приключил, силно се надявам да е във финална фаза. Ангажирали сме колеги от други дирекции тук и колегите от ДФ „Земеделие“.

Мисля, че имаме подкрепа отвсякъде и се надявам в близките седмици дори да бъде изчистена картината, за да може в началото на другата година да се започне със структурирането на целия механизъм за прилагане, договаряне и разплащане на подхода.

Предлагам по същия ред на включване, колегите от Оперативна програма „Околна среда“, ако имат готовност.

МАРТА ЦВЕТКОВА: Ние приветстваме и също така в рамките на партньорското споразумение сме се съгласили с прилагането на този подход с водещ фонд. Подкрепихме подхода и в рамките на съгласуването на ЗУСЕФСУ, така че за нас това също считаме, че е най-работещият вариант по отношение на ВОМР подхода.

Остава нашето становище, което сме изказали и писмено, че трябва да се уточни как ще стават конкретните разплащания, тъй като ние не виждаме възможност за бързо изменение на Закона за финансово управление и контрол на

публичните финанси, може би най-приложим е вариант, в който се сключва едно оперативно или финансово споразумение между съответния Управляващ орган и водещия фонд, тоест Управляващия орган на ПРСР, с което ние да ви делегираме функциите по разплащане, така както говорихме и на срещата в Министерския съвет. И оттам нататък да оставим едни отношения между Вас и нас, които да са за предаване на информация, за да можем и ние да сме включени в отчитането и мониторинга и да можем да представяме информация на нашите партньори в рамките на Комитета за наблюдение.

Оставяме отворени и насреща и сме готови да се включим в каквито срещи е необходимо и дискусии, за да финализираме. Това, което казахте е много важно, за да стартираме бързо подхода и да минем на Комитети за наблюдение критериите за избор на стратегии за ВОРР, като е добре да имаме и последващите стъпки налице, тоест когато ние изберем стратегиите и да бъдем бързи и те са финализирани, избрани и конкретизирани да можем да ги процедираме по-нататък.

СТЕФАН СПАСОВ: Благодаря много за изказването.

Пропуснах преди това да кажа, тъй като споменахте Закона за счетоводството, това е много важно, от една страна по регламент водещия фонд трябва да сключва договорите, тоест варианта да оставим сключването на договорите по останалите оперативни програми в момента не е на дневен ред.

Така, че това, което предлагате е едно от решенията, които обсъдихме със сключването на договори тук и вече в името на разплащанията да се мисли по какъв начин да участвате и вие, за да може да се извършват тук разплащанията.

ДЕСИСЛАВА ГЕОРГИЕВА: Ние изразихме нашето становище в официално писмо още преди два месеца. Ние го поддържаме и считаме за удачен варианта да се концентрират процесите в един фонд в случая на Стратегическия план – водещия фонд, водещата програма.

Разбира се, това както и колегите споменаха, би довело до промени в законодателството и вероятно ще трябва да се процедират някакви промени в ЗУСЕФСУ и в Закона за счетоводството предвид плащанията.

Поддържаме изразеното становище процесите да бъдат описани в т.нар. протоколи където се делегират правомощията на водещия фонд. Разбира се, остава все още да се обсъдят детайлите по ролята на самите Управляващи органи на програмите, защото мисля че това не се изчисти в конкретика, тоест да всички сме съгласни, че ние трябва да проследяваме процесите, трябва да бъдем информирани

за всичко, но не сме стигнали на практика да разпишем детайли по този процес, поради което за мен остава отворен въпрос, който е доста важен.

Ще кажа и нещо, което извън темата, за която говоря сега, но която при представянето на критериите за подбор на Стратегиите за ВОМР ние бихме искали да видим предварително критериите, ако е възможно разбира се, тъй като предния програмен период имахме коментари и настина ще се радваме и ще ви бъдем благодарни, ако ги видим предварително, за да преценим дали са отразени и дали има нужда от допълнително коментиране, и всичко това през призмата на по-ефективната и добра оценка на стратегиите.

СТЕФАН СПАСОВ: Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ госпожо Трифонова, заповядайте.

ДИАНА ТРИФОНОВА: Благодаря, ние също изпратихме преди близо два месеца становище до всички партньори, които участваме в изпълнението на подхода в новия програмен период. Подкрепям казаното до тук от колегите.

По принцип трябва много ясно и точно да се разпише ролята на водещия фонд, както и ролята на оперативните програми по отношение на изпълнението на тази част от регламента, която е свързана с контролните функции на Управляващите органи на програмите, а знаете, че ВОМР е част от операциите, които са включени в нашите програми.

Ние също поддържаме нашето становище свързано със сключване на оперативно споразумение с водещия фонд, в което точно и ясно да се упоменати правата и задълженията на страните, както и да се делегира прилагането на подхода на водещия фонд.

Подкрепям казаното от колегите досега, че наистина трябва още доста неща да се уточнят и е необходима среща по отношение на разписването на разпоредбите в ПМС-то, тъй като така както е разписано към момента не отразява нашите коментари и становищата, които сме дали като Управляващи органи.

СТЕФАН СПАСОВ: Оперативна програма „Наука и образование“ заповядайте.

ВЕСЕЛИНА ТЮФЕКЧИЕВА: Изпратени са нашите становища дори по някои конкретни проблеми още от лятото и есента.

Това, което сега ми прави впечатление е, че изготвяйки Управляващият орган на Стратегическия план изготвяйки критериите за подбор на стратегии, да вие безспорно ще ги изпратите за съгласуване, ако не греша предишният път трябваше да добавим и наши критерии, това би трябвало да влезе по някакъв начин

и в ПМС-то или в процедурите, които предстои да разпишем конкретно за другите Управляващи органи финансиращи подхода, да бъдат представени на нашите комитети и в самото ПМС, както каза и Диана Трифонова и останалите колеги, хубаво е да има малко по-голяма конкретика за някои неща, но това след като окончателно изясним как ще се случва разплащането.

СТЕФАН СПАСОВ: Относно критериите, тъй като се повдигна от всички колеги, при финализирането им от наша страна ще ги изпратим на участниците в Междуведомствената група, и можем да направим едно обсъждане отново онлайн или една среща, за да видим вашето мнение, тъй като ще ви ги изпратим предварително например една седмица, но това ще бъде уточнено в работен порядък.

Продължаваме с точка 3 от дневния ред.

Точка 3

Представяне на общите изисквания към стратегиите на ВОМР.

СТЕФАН СПАСОВ: Точката е свързана с изготвяне на указания за разработване на Стратегии за периода 2023-2027 г. Тези указания са базирани на одобрената интервенция по подхода, одобрена от Европейската комисия, след дълги преговори и дават основните насоки и параметри при изпълнението на стратегиите, като вече има и по-детайлна информация, която да се ползва от местните инициативни групи при изготвяне на стратегиите.

Изискванията към местните инициативни групи включват не само представители на различните сектори и тяхното дялово съотношение, но изискванията включват и изисквания към персонала на местните инициативни групи. Записани са изисквания към персонала като брой, като стаж, опит и т.н.

Също така по-подробно са дадени изискванията към Стратегиите за местно развитие, какво трябва да включват, каква конкретика следва да има в една Стратегия за Водено от общностите местно развитие, като са дадени допустимите интервенции, които могат да бъдат включени и подробно са определени допустимите интервенции. Има и информацията относно критериите, които местните инициативни групи съгласно регламента трябва да изготвят и при разписването на интервенциите основни параметри, които местните инициативни групи следва да имат предвид, разписвайки интервенциите в техните стратегии. Дадени са съответствията на тези интервенции с основни стратегически документи и

нормативни документи, а именно: регламентите, Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони. Тъй като мярката за сътрудничество ще бъде включена в Стратегиите за местно развитие, в указанията е представена подробна информация относно дейностите за сътрудничество, какъв вид са, какви дейности могат да се включат и по какъв начин да се изпълняват. Тоест дадени са конкретни указания и за дейностите за сътрудничество. Дадена е информацията относно недопустими за включване операции, а за недопустими за включване на дейности в стратегиите, както е и в настоящия програмен период това са дейностите и операции, които не следва да присъстват в Стратегиите за местно развитие и са описани подробно.

Също така в процеса на одобряване на интервенцията по ВОМР от страна на Европейската комисия беше застъпен един важен елемент, който е свързан с интелигентните селища. Предвидена е възможност и в критериите интелигентни селища да бъдат подкрепени. Може и цялата стратегия да бъде ориентирана в тази насока. Може някои дейности, отделни от стратегията, да бъдат насочени в това направление, поради което е представена информацията, касаеща възможностите за включване на дейности за интелигентни населени места, които да бъдат създадени на територията на прилагане на стратегиите вследствие и на тяхното изпълнение, тъй като за създаването на такива селища едва ли една стратегия е достатъчна като финансиране, но за някои от нещата, дори за един интегриран продукт може да бъде много полезна.

В указанията е представена подробна информация относно основните индикатори, които трябва да бъдат заложили в Стратегиите за местно развитие и за изпълнението на които Управляващият орган ще следи за постигане при изпълнение на стратегиите. Основните индикатори са зададени по регламент и са от Стратегическия план, докато Списъка на всички специфични индикатори за резултат от одобрените стратегии ще бъдат включени впоследствие в Стратегическия план, тъй като има някои индикатори, които ще станат ясни след одобрение на стратегиите, всъщност такава е спецификата на тези индикатори, че след като имаме одобрени стратегии ще можем да видим тяхната стойност.

Стойностите на всички индикатори, трябва да бъдат реалистични, защото в настоящите стратегии има индикатори, които абсолютно не са адекватни на разписаните стратегии. Отварям скоба, че това нещо ще се следи в критериите за подбор, тъй като имаме стратегии с по 200 – 300 работни места индикатори, които

са нереалистични за средствата и за интервенциите, които са предвидени по съответната стратегия.

Представени са подробно принципите и условията при избор на интервенции, включени в стратегията за Водено от общностите местно развитие, като това са принципите за спазване на добро финансово изпълнение, координация, допълняемост, синергия, устойчивост на инвестициите, избягване на двойно финансиране, хоризонтални политики, демаркация и т.н.

За демаркацията няма да влизам в подробности, тъй като всяка програма, която финансира подхода е дала дейности, които са специфични за подхода и водят до постигането на определени специфични цели. Демаркацията с Програмата за регионално развитие ще бъде на ниво проект.

Основен елемент на указанията са изискванията към операциите и проектите, които ще се финансират към стратегиите, като информацията се разделя на няколко подраздела – финансови параметри на проектите, допустими разходи, недопустими разходи, допустими бенефициенти, които могат да бъдат включвани в стратегиите.

Мисля, че всички елементи, с които местните инициативни групи са разполагали при изготвяне на стратегиите за настоящия период са представени в указанията за следващия период. Това са указанията за разработване на стратегии за следващия период от страна на Стратегическия план. Обемът е около 30 страници. След преговорите с Европейската комисия инвестициите в първична земеделска продукция няма да са допустими. Инвестициите по общинските мерки, свързани с пътища и водоснабдяване и канализация също няма да бъдат допустими. Всички други инвестиции са допустими. Инвестициите за първична земеделска продукция могат да бъдат допустими, ако са част от социални ферми или част от проект на сдружения на производители.

Няма особени ограничения в мерките, които местните инициативни групи могат да финансират. Остават ограниченията от миналия период за директни плащания, което е естествено.

4.3.2

Представяне на общите изисквания към стратегиите за ВОМР по ОПОС.

ДАЛИЛА ФАКИРОВА: Какво направихме ние за този програмен период. Взехме предвид оценката, която беше дадена на подхода изпълнението на подхода финансиран по оперативната програма, където беше препоръчано да се включи и сектор „Отпадъци“ за финансиране, освен сектор „Биоразнообразие“.

Взехме предвид опита от сегашния програмен период, специално за биоразнообразие видяхме, че мерките, които се финансират се дублират с тези мерки, които се финансират по програмата и не може отново същия подход да приложим, защото ще стане едно дублиране на площи и на дейности, които просто един МИГ, като се идентифицира, защото ние помогнахме и дадохме анализ и на МИГ-овете, за идентифициране на приоритетни местообитания и видове, един път като са били финансирани просто няма какво ново да бъде финансирано и за това се взе подхода да се финансират меки мерки, информационни кампании и информационни мерки, създаване на платформи, на обмен на опит, за да мога да стигнат до повече бенефициенти, за това и индикатора, също както и вие споменахте, много е трудно да се залагат едни индикатори, както сега беше с площи, които накрая не могат правилно да бъдат отчетени.

За този програмен период индикатора е брой лица, които ще бъдат покрити с тези информационни дейности.

За приоритет „Отпадъци“ специфичната цел по подхода е да допринася за постигане на специфична цел, която е заложена по нашата програма, а именно: насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурси икономика, да се насърчава кръговата икономика, да има по-голямо участие от страна на общините, защото по законодателство те са тези, които трябва да прилагат всички мерки, които са за депониране на битови отпадъци.

Така, че повече е насочена към подпомагане на тези функции на общините, за това е позволено партньорство с неправителствени организации, с юридически лица с нестопанска цел!

И в тази насока са указанията какви са условията за самите юридически лица с нестопанска цел, какъв да е обхватът на тяхната дейност, която да е свързана с дейности за опазване на околната среда. Да бъдат вписани в територията на самия МИГ, където ще действат. Същите са условията и за приоритет „Биоразнообразие“ по същия начин бенефициенти да бъдат общините и юридически лица с нестопанска цел.

Бюджетът е разделен за тези дейности. Няма да влизам в подробности, просто концепцията искам да представя. Бюджетът е разделен, както е по

изискване по регламент, да бъде 1 % за Югозападния регион за планиране, където имаме ограничение от 75 % да бъде финансирането за този район.

Така, че за приоритет „Отпадъци“ от общия размер, който е заделен по програмата от 7 милиона 95 хиляди лева, 1 милион 89 хиляди трябва да бъде за Югозападния район, а останалите средства в размер на 6 милиона за останалите региони за планиране.

Изчисленията са направени на база Национален статистически институт на брой лица, които живеят в тези региони за планиране и за това се финансира на жител, разделя се целият бюджет на брой жители, които живеят в тези региони.

Допустимите разходи са за услуги, за персонал, за материални активи, за купуване на софтуер, лицензи, разходи за материали и основно за провеждане и участия в мероприятия. Това е и по двата приоритети са предвидени допускане на разходи за такива дейности.

Бюджетът за биоразнообразие е 9 милиона 390 хиляди лева, като по същия начин за Югозападния регион за планиране трябва да се инвестира 1 милион 220 хиляди лева, а за останалите региони 8 милиона 169 хиляди.

Приблизително това са сумите предвидени за финансиране на подхода.

Общата сума на финансиране е в размер около 18 милиона лева.

СТЕФАН СПАСОВ: Това не е 2 % от програмата нали?

ДАЛИЛА ФАКИРОВА: Не е, 2 % защото така или иначе, бюджета не ни позволява да отделим повече от тази сума.

4.3.3

Представяне на общите изисквания към стратегиите за ВОМР по ОПРЧР.

ДЕСИСЛАВА ГЕОРГИЕВА: Ще представя съвсем накратко Указанията, които сме ви изпратили през месец август, тъй като нашата програма се одобри на 1 август и вече имаме сигурността в цифрите и мерките, така че указанията са предоставени. Виждате на слайда и парите, които са по конкретните направления при нас за специфични цели на Програма „Развитие на човешките ресурси“. Този програмен период сме ограничили мерките, които ще бъдат в подкрепа на подхода, тъй като след вътрешния анализ в Управляващия орган достигнахме до дадени заключения, които наистина доведоха до тези ограничения в обхвата на мерките.

Ще подкрепим заетостта и уменията на безработни и неактивни лица, включително и младежи, тъй като в новата програма младежите са отделени в отделна ос, като заделения ресурс за мерки за заетост и умения е повече от 25 милиона лева.

Друго направление, което ще бъде за подкрепа в рамките на ВОМР през Програмата „Развитие на човешките ресурси“ е съвместяването и остаряването в добро здраве, тоест ще се насочим към по-възрастното население, за да имат по-активен начин на живот, предвид спецификата на мерките по ВОМР и това, че подходът все пак е отдолу нагоре и общините са малки тип селски общини и считаме, че тази мярка най-подходяща би била за подкрепа през програмата. Ще продължим и подкрепата за интеграция на маргинализирани общности като ромите, като тук това са познати мерки, които между другото имаха доста голям интерес този програмен период във връзка със социално-икономическата интеграция на маргинализирани общности, ресурса е почти 28 милиона лева.

За младежите ви споменах в началото през призмата на подкрепа за безработни и неактивни, за младежи сме заделили почти 15 милиона лева за този програмен период.

На слайда виждате, като няма да прочитам всички цифри, но общия бюджет по програмата „Подкрепа на подхода“ е повече от 74 милиона лева, като съобразно новите изисквания за този програмен период разбира се парите се разделят за Югозападния регион, който е в преход и за останалите пет региона, които все още са по-слабо развити, като нашия ресурс за Югозападния регион е малко повече от 5 милиона 800 хиляди лева. Даваме си сметка, че е малко на фона на общите пари, но това се отнася и за всички национални мерки, а не само за подхода, но това е всеобщ проблем поне за нашата програма малкия ресурс, с който разполагаме за Югозападния регион предвид наличието и на по-бедни общини извън София град.

Максималният размер на помощта през ПРЧР за една стратегия за ВОМР сме го изчислили да бъде в размер на Югозападния регион до 420 хиляди лева, а за останалите пет региона в размер до 1 милион 36 хиляди 400 лева, като в случай на интерес бихме могли допълнително да предоставим и обосновката за достигане до тези размери.

Отново мерките ще бъдат под режима на минимална помощ, тоест максималният размер на един проект ще бъде в рамките на 200 хиляди евро, но от 2024 година влиза в сила новият регламент за минималната помощ, което означава,

че ние ще увеличим размерът до 275 милиона евро, тъй като се променя максималният размер на минималната помощ, която могат да получат предприятията в рамките на три години. Тук на слайда сме сложили все още действащия таван на минималната помощ.

Изискванията към мерките, които виждате наистина произтичат от натрупания опит до момента, който имаме като хоризонтално изискване ще бъде мерките да отговарят наистина на някакви местни потребности, тоест заложените дейности да водят до решаване на местни проблеми, защото наистина на подхода това е неговата цел.

Този програмен период се получи така, че голяма част от мерките, които финансирахме бяха, така да кажа съвсем идентични с националните мерки, които имахме по ОПРЧР, което по наше мнение не доведе до голяма ефективност на подкрепата, тъй като няма как една голяма национална мярка да бъде еднакво ефективна спрямо местните нужди на дадена малка община. За това много ще държим и при оценката да са отбелязани тези местни специфики, заложените индикатори да бъдат реалистични и да водят наистина до реално постигане чрез подкрепените дейности и анализа на потребностите на местните общности и проблемите, които решава дадена мярка също ще бъдат с особен фокус при подбора на мерките.

Тези специфични цели, които преди малко ви споменах разбира се, ще трябва бъдат много точно съотнесени, тоест всичко което е заложено в дадена мярка следва да има връзка със специфичната цел. Всички наши изисквания ще държим да бъдат включени и да бъдат съобразени.

По отношение на всеобщия проблем, който чух и от колегите днес, че по голяма част от мерките нямаше кандидати, а дори при сключени договори се отказваха и се прекратяваха договори някои мерки се обявяваха до три, четири пъти, след това се оказваше, че няма и целева група, при нас наистина това беше голям проблем, за това този следващ програмен период бихме наистина препоръчали и настоявали върху това МИГ да преценят доколко са реалите възможности на тези бенефициенти, които те са избрали да осъществят дадените мерки и също така самите механизми на изпълнение, които залагат МИГ наистина трябва да бъдат съобразени и да бъдат максимално доближени до реалната практическа среда в общината.

През този програмен период вече се спомена от предишните колеги, че зеленият преход и дигиталния преход, т.нар. двоен преход е във фокуса на цялото

финансиране от Европейския съюз, така че ние разбира се ще търсим фокус и ориентираност на мерките на МИГ и към тези предизвикателства, които поставя пред нас двойния преход.

По отношение на мерките, които могат да бъдат планирани по отделните специфични цели ние имаме изискване към момента заложено в нашите изисквания по дадена специфична цел да има само една мярка, като ще допуснем изключение да има по две мерки само в специфичната цел, която е насочена към подобряване достъп до заетост на неактивни безработни лица за мерките за социална икономика, тъй като при нас социалната икономика, предприемачеството и достъпа до заетост на неактивни безработни в момента са в рамките на една специфична цел в програмата, но считаме, че те са доста важни и няма как една мярка да бъде ориентирана към всички тези фокуси, за това тук ще допуснем до две мерки на местна инициативна група.

Също така ще държим много да бъдат спазени индикаторите и конкретните бенефициенти, които сме посочили в указанията в момента в таблицата, като разбира се, не споменах в началото, че тези указания и изисквания ще бъдат детайлизирани впоследствие. Към момента са само една рамка, която да бъде ориентируваща за подкрепата, която ще предоставим през програмата.

Голям проблем през този програмен период бяха не реалистично заложените бюджети. Оказа се, че на етап изпълнение не можеха да се усвоят по-голяма част от финансовите средства, които бяха договорени, което доведе до редица административни проблеми и всъщност до по-големия проблем до неусвояване на заделения ресурс за този подход.

За целевата група мисля, че споменах, но наистина е много важно целевите групи да бъдат реални, тоест преди да се залагат в стратегията и в мерките на МИГ наистина да е направен някакъв анализ сред тези целеви групи, тоест да бъдат достигнати после когато се финансират през програмата реално. Защото имахме опасения през този период, че голяма част от целевите групи, които се залагаха в проектите бяха само в плановете на колегите, които са разписвали мерките, но всъщност реално тази целева група може би не е допитана, не са анализирани техните нужди и проблеми, защото на етап изпълнение се оказа, че например при пет броя заложен индикатори имаше мерки, по които едва един човек, тоест едно заето лице беше отчетено, което все пак за всички тези административни процедури и всички тези мерки и парите, които се дават за подкрепа не мисля, че е ефективно.

По отношение на партньорствата също забелязахме, че е доста трудно когато са повече партньорите в даден проект за това ние към момента ги допускаме и няма да ги забраним разбира се, но няма да ги задължаваме партньорствата дори бихме препоръчали според спецификата на дадена мярка да бъде само един партньор или дори да не бъдат допустими партньорствата, но само като препоръка, отново казвам.

На слайда виждате едно важно уточнение, тъй като имаше и такива случаи, че МИГ-овете не са допустими бенефициенти по програмата.

4.3.4

Представяне на общите изисквания към стратегиите за ВОМР по ОПИК.

ДИАНА ТРИФОНОВА: Най-напред бих желала да започна с това, че нашата програма е официално одобрена от Европейската комисия на 3 октомври 2022 година, така че всичко което сме заложили в нея вече може да се прилага и е факт.

Какво съдържат нашите указания – съдържат най-общо изискванията, които следва да бъдат включени по всяка от избраните мерки. Това, което казаха колегите в общи линии се отнася и за нашите указания. Те съдържат най-важната информация, която трябва да бъде включена по съответните мерки.

Тук бих желала да спомена, че по отношение на прилагането на подхода сме избрали два приоритета „Иновации и растеж“ и „Кръгова икономика“. Подкрепата и по двата приоритета ще бъде организирана в съответствие с областите на интелигентна специализация, които са определени в Иновационната стратегия за интелигентна специализация 2021-2027 година.

Приоритетни за финансиране на регионално ниво ще бъдат всички изведени тематични области, тоест регионалната специализация по ИСИС 2021-2027 също ще има значение при прилагане на нашите мерки.

Общият бюджет европейско финансиране и национално съфинансиране по двата приоритета е 28,6 милиона евро, което е почти 56 милиона лева за новия програмен период, което е точно 2 % от бюджета на програмата, за сравнение сега бюджетът по ОПИК по сключените споразумения е 57 милиона лева.

И тук имаме особеност по отношение на Югозападния район, от всички тези 28,6 милиона евро 3,4 милиона евро са парите, които са предназначени за Югозападен район за планиране и това е 6,6 милиона лева, тага че МИГ-овете

трябва много внимателно да преценят по кой приоритет и, какви мерки да бъдат избрани и как ще бъдат приложени новите стратегии, като от особена важност е анализа и идентифицираните нужди на МСП на територията.

Има няколко неща, които също искам да подчертая, както колегите от оперативните програми, които досега бяха споделени.

Най-напред реалистичност, какво означава това? Реалистичност на разходите и реалистичност на нуждите на територията. И сега имаме проблем със стратегии, които не са реалистично разписани. Оказа се, че по повечето от стратегиите има заложен мерки, а няма бенефициенти. Избрали са мерки по ОПИК, но нямат бенефициенти на територията, които да бъдат ползватели на тази помощ.

Така, че това е едно от най-важните неща е реалистичност на разходи и нужди.

Следващото нещо, на което ще държим това е насоченост. Каква е насочеността на самите мерки и какъв е приносът на мерките, които са избрани – първо, за програмата и второ, за територията. Както и да бъдат отчетени местните специфики на териториите. Сега се изпълняват стратегии, например има четири - пет стратегии, които са абсолютно еднакви, а териториите са различни, за които прилагането е толкова трудно, тъй като тези стратегии са копи пейст.

Ние сме положили всички усилия, като Управляващ орган, да подпомогнем изпълнението на нашите мерки, но в новия програмен период се надявам, че всички тези отрицателни последици ще бъдат преодолени.

Основните целеви групи по нашата програма са малки и средни предприятия. При избора на мерки, както вече споменах, трябва да бъде отчетена спецификата и да са идентифицирани проблемите, към които трябва да бъде насочена помощта.

По отношение на финансовите условия ние предвиждаме максималният размер на общия публичен принос в бюджета на една стратегия да бъде до левовата равностойност на 800 хиляди евро за всички МИГ-ове. Това е изчислено на основа на натрупания опит през този програмен период. Видяхме, че по ОПРЧР дават различен максимален размер на общия публичен принос на районите на планиране, докато при нас засега предлагаме 800 хиляди евро, така е записано и в указанията, които ще бъдат публикувани, когато бъдат утвърдени от ръководителя на Управляващия орган.

Какво друго е важно по отношение на финансовите условия?

Бюджетът и по двата приоритета е един и същ, тоест парите са разделени на две по приоритет „Иновации и растеж“ и по приоритет „Кръгова икономика“.

Освен това, както каза и Стефан Спасов, в указанията са залегнали не само финансовите условия, има текстове по отношение на синергията и допълняемостта, гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация, както и допълнителна информация, която ще е нужна на МИГ-говете при разписването на стратегиите.

СТЕФАН СПАСОВ: Един въпрос, може ли да уточним за Югозападния район имате лимит като на помощта, но размера на стратегия остава такъв?

ДИАНА ТРИФОНОВА: Максималният размер на общия публичен принос в бюджета на една стратегия, както споменах, е 800 хиляди евро.

СТЕФАН СПАСОВ: Но това важи и за Югозападен район?

ДИАНА ТРИФОНОВА: Това важи и по отношение на Югозападния район, защото в Югозападен район има силни МИГ-ове, територии с добре развити МСП, които биха могли да се покрият нуждите си с тази сума и за това казах, че анализът на територията е много важен. Има и МИГ-ове, които няма за успех поради липса на кандидати на територията, например МИГ СТРУМА–СИМИТЛИ, КРЕСНА И СТРУМЯНИ и МИГ Радомир Земен не успяха да договорят с цялата предвидена сума по иновационната мярка, която е заложена в стратегията.

Затова нямаме рестрикции/различни суми по отношение на публичния принос в бюджета на една стратегия за различните райони.

СТЕФАН СПАСОВ: Имате рестрикции само по отношение на Югозападния, за общата сума, която ще разполагат?

ДИАНА ТРИФОНОВА: Това е изискване на регламента и така е записано в програмата,, за Югозападния район са предвидени 3,4 милиона евро , това не са малко пари и има достатъчно за МИГ-овете от този район, като отново напомням, че следва много точно да се определят нуждите и готовността на МСП на териториите.

4.3.5

Представяне на общите изисквания към стратегиите за ВОМР по ОПНОИР.

ВЕСЕЛИНА ТЮФЕКЧИЕВА: По Програма „Образование“ ресурсът за подхода ВОМР е 40 милиона 117 хиляди лева, от които за Югозападен район – 4

милиона 770 хиляди лева и останалите до 40 милиона лева и отгоре, са за другите пет райони за планиране.

Сумата, която сме оставили, тоест поддържаме това, което беше и в сегашния програмен период за една стратегия да бъде максимум 500 хиляди евро или 978 почти хиляди лева, нямаме дефинирано разделение Стратегия в Югозападен район или в другите планови райони, тъй като сегашния ни опит показва, че 25 – 30 % от МИГ-овете, тоест от 12-те МИГ-а, са подали в стратегиите си сума от ОПНОИР доста под тавана, който е определен от Управляващия орган и смея да твърдя, че се справиха блестящо.

Така, че това което всички колеги до момента казват очевидно тези МИГ-ове давам ги като пример няма да цитирам са успели да направят добре анализа, да преценят бенефициентите и целевите групи.

За разлика от другите програми нямахме недостиг или липса на кандидати, а точно обратното. При някои МИГ-ове въпреки максималният таван, който бяха заложили в стратегиите там се получи, че средствата не са достатъчни.

Засега нашият подход е този, не означава, че няма да настъпят никакви промени, но засега поддържаме това нещо за Югозападния район, въпреки че оттам има доста сериозни МИГ-ове, които успяха да се докажат, но по Програма „Образование“ и за новия програмен период това ще е един от казусите, които ще трябва да решават МИГ-овете освен ограниченията за Югозападен район разбира се, и демаркацията с операциите от стратегическо значение, които са изисквания за нашата програма. Те са определени и просто трябва много добре наистина да идентифицират нуждите, категорично да демаркират. Дейностите могат да са едни и същи в някои области и пак в тази връзка вътрешните ни анализи какво показаха. Съобразили сме се и сме го дали накратко в указанията, които не са окончателни разбира се.

В проектите сме заложили минимална сума, както сега 50 хиляди лева, максималната в рамките на 200 хиляди евро и това може и да променим впоследствие нека да видим окончателния вариант на новия регламент за държавните помощи, но защо са тези суми, 50 хиляди лева за един проект въпреки, че могат да бъдат изпълнявани в рамките на три години продължителност, защото се оказва, че наистина не е необходимо всякакви дейности от допустимите да бъдат включени в мярката в стратегията. Достатъчно е наистина дейност, за която или няма средства на местно ниво, или наистина е доказано, че целевите групи, биха получили подкрепата, за която имат нужда, за да се стигне до желан резултат и

това е ориентираност като цяло на програмата и ще се търси още по-голяма резултатност.

Допустимите дейности се препокриват в някаква степен със сегашните, но има и някои нови моменти.

Колегите, когато тръгнат да подготвят ние ще ги презентираме в детайли и ще се запознаят като най-обобщено дейностите са насочени към участниците в образователния процес и заинтересованите страни деца и ученици от уязвими групи, родителите им с дейности за интензивна работа с родители и капацитета на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в лицето на образователните медиатори.

В тази връзка ще кажа, че подходът ВОМР добре е да го видим в стратегиите по Програма „Образование“ и да бъде по една мярка. Опитът от настоящия програмен период показва, че МИГ-ове, които са разписали няколко мерки по допустими дейности те са имали своето основание и звучаха много логично разбира се, просто бяха натоварени много повече административно, допускаха се повече грешки и оттам установихме, че това създава проблеми.

Така, че е достатъчно да бъде обособена една мярка в стратегията по подхода ВОМР, финансирана от Програма „Образование“ и тя е с най-общото название на групата дейности от програмата „Създаване на условия за достъп до образование чрез преодоляване на демографски, социални и културни бариери“, което е по приоритет 1 на програмата, а именно: „Приобщаващо образование и образователна интеграция“.

Допустимите целеви групи, както сами вече се досещате и бегло споменах – деца и ученици от уязвими групи, всички възможни уязвими групи, родителите им, педагогическия и не педагогическия персонал, като се разчита на партньорствата.

Относно изискванията за партньорство оказа се, че там където опитът ни към момента е, че където има партньорства по-трудно се администрира, по-трудно се управлява, но има по-големи и по-добри резултати, тъй като знаете, че нашите проекти излизваха минимум 24 месеца по ОПНОИР максимум 36 месеца, за да може да се проследи резултатността и интегрирането. Това беше ключовият индикатор, доколкото са интегрирани поне една година две трябваше да се проследи това нещо, а сега имаме подобни индикатори и вече имаме три индикатора за изпълнение, които държим да видим и два за резултат. Ще се запознаете подробно с тях.

Допустимите бенефициенти са същите, няма разлика от настоящия програмен период. Очакваме да имат малко по-добра подготовка и самите МИГ-ове да си разпишат стратегиите, базирайки се на текущи анализи, а не анализи с данни от преди пет години. Разбирам, че това е проблем, който и ние изпитваме. Управляващите органи, но те са малко по-малки общности и очакваме да са малко по-гъвкави и по-съобразителни и наистина относно планирането на мерките и конкретните дейности в стратегиите очакваме да видим и местните проблеми, които да бъдат решени. Това сме го казвали не веднъж, това беше един от проблемите на стратегиите в настоящия период.

Точка 4

Други въпроси от координационен характер.

Поради технически проблем г-н Спасовски не успя да се включи в дискусиата.

По тази точка не постъпиха въпроси, поради което се пристъпи към финализиране на заседанието.

ПРЕДС. ГЕОРГИ СЪБЕВ произнесе заключителни думи и поради изчерпване на дневния ред закри заседанието.

(Заседанието завърши в 13.25 часа)

Неразделна част от настоящия протокол е списъка на присъстващите.

X

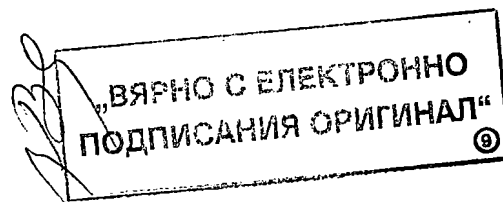
Георги Събев
Председател на Комитета за координация
Signed by: Georqi Velchev Sabev

2.2.2023 г.

X

Милена Чирпанлиева
Секретар
Signed by: Milena Kirilova Chirpanlieva

02-Feb-23

X

Борислав Асенов

Секретар

Signed by: Borislav Krasimirov Asenov

СПИСЪК

НА ПРИСЪСТВАЛИТЕ НА ШЕСТОТО РЕДОВНО ЗАСЕДАНИЕ НА
КОМИТЕТА ЗА КООРДИНАЦИЯ НА ПОДХОДА ВОМР

1. Соня Микова
2. Стефан Спасов
3. Далила Факирова
4. Десислава Георгиева - Ушколова
5. Диана Трифонова
6. Веселина Тюфекчиева
7. Радосвета Абаджиева
8. Катя Костова
9. Симеон Петков
10. Цанко Спасовски
11. Кристина Братанова
12. Ина Агафонова
13. Любомир Христов
14. Светослав Славчев
15. Николай Шушков